

nebo vyvinuvších se zvyklostí. Naopak nutno ze skutečnosti, že nákladní list byl bez námítky se strany Hamburg-Amerika Linie jako podatele zásilky orazítkován výpravnou teprve následujícího dne, souditi na zvyklost, že se zásilky převezené na nádraží po úředních hodinách, drahou ku přepravě podle nákladního listu přijímají teprve druhý den. Správnost data 11. září 1924 otištěného na nákladním listu jako dne ujednání nákladní smlouvy nebyla skutkovými zjištěními nižších soudů, jimž není vytýkána ani nesprávnost ani neúplnost, vyvrácena. S úspěchem minul se i pokus dovolatelky nahraditi nedostatek potřebného protidůkazu námitkami právními. Vůbec bez povšimnutí musí zůstatí vývody, že by bylo proti zásadě cti a víry a dobrým mravům, kdyby dráha byla sprostěna ručení za zásilku, již měla ve svém výhradním držení a opatrování, neboť v tomto sporu, zahájeném proti československé železnici, nejde, jak bylo již doličeno, o ručení dráhy vůbec, nýbrž jenom o její ručení z nákladní smlouvy. Posudek znalce, jehož se žalobkyně dovolává, vybočuje, pokud dospívá k jinému právnímu závěru, než došly nižší soudy, z mezí zákonem mu položených. Právní posouzení sporu nepřísluší znalcům, nýbrž soudu. Úkolem znalce bylo jenom udati a vysvětliti předpisy a zvyklosti o předávání zásilek z pobřežního skladiště Hamburg-Amerika Linie k další železniční přepravě, ale právě v této příčině neudal znalec nic, co by jeho právní názor dostatečně ospravedlňovalo. Přisvědčiti dlužno dovolatelce, že úmluva dráhy se správou Hamburg-Amerika Linie, že dráha bude ručiti za její zásilky teprve od jejich zařazení do vlaku, příčí se čl. 30 M. Ž. Ú. a nezavazuje proto žalující stranu (čl. 4 M. Ž. Ú.), ale tím není pro žalobní nárok nic získáno, neboť není tím prokázáno, že se nákladní smlouva stala již 10. září. Otázka, zda nákladní smlouva mohla býti platně učiněna jenom v úředních hodinách, nemůže býti pro nedostatek zjištění o předpisech a o smlouvách platných pro podávání nákladů Hamburg-Amerika Linii k železniční dopravě bezpečně řešena. Podle přípisu ředitelství říšských drah v Altoně z 28. května 1925 platí zvláštní tarifní ustanovení o železničním nákladním provozu v Hamburku a smlouvy s jednotlivými držiteli pobřežních skladišť, jež nebyly zjišťovány. Pro rozhodnutí sporu nemá tato otázka významu, ano se žalující straně nepodařilo vůbec prokázati, že se ujednání nákladní smlouvy již dne 10. září 1924, ať v úředních hodinách neb po nich, vůbec stalo.

Čís. 7708.

Železniční dopravní řád.

Ujedná-li úředník dráhy se stranou **ú s t n ě** zvláštní způsob avizování, není to pro dráhu závazným.

Vydala-li dráha čerstvé ovoce straně opozděně, ručí za škodu, připadající na zkázu ovoce po dobu opozdění. Pro určení podílu platí § 1304 obč. zák. Důkazem, že zkáza ovoce byla dokonána již při dojití ovoce

do konečné stanice, jest povinna dráha. Ustanovení § 86 (3) žel. dopr. ř. platí také, když zavinění dráhy nebylo příčinou celé škody.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1928, Rv II 213/27.)

Dne 7. července 1925 byl odeslán ze stanice T. na Slovensku vagon třešní žalobkyni do Moravské Ostravy, kam došel dne 8. července 1925 dopoledne. Třešně byly vydány žalobkyni teprve dne 9. července 1925, ač žádala za jich vydání již dne 8. července 1925 odpoledne, a to úplně zkažené. Procesní soud první stolice žalobu o odškodnění zamítl. Důvody: Žalovaná strana odmítá ručení za škodu z důvodů § 86 čís. 3 a 4 žel. dopr. ř. Pokud se týče důvodu § 86 čís. 3 žel. dopr. ř. nejsou ovšem splněny podmínky, za nichž dráha v tomto případě za škodu neručí, neboť podle posudku znalce byla dráha sama povinna zboží do vagonů klásti a, dával-li koše s třešněmi do vagonu odesílatel, jak sdělil dopravní úřad v T., mohl tak učiniti jen pod dozorem a pod zodpovědností dráhy. Na ustanovení § 86 čís. 3 žel. dopr. ř. nemůže se tedy dráha odvolávat. Právem však odmítá dráha ručení z důvodu § 86 čís. 4 žel. dopr. ř., podle něhož u zboží, jež podle své zvláštní přirozené povahy vydáno jest zvláštnímu nebezpečí zkázy neručí za škodu, jež z tohoto nebezpečí mohla vzejíti. Podle odst. (2) § 86 žel. dopr. ř. platí domněnka, že škoda z tohoto nebezpečí vzešla, mohla-li vůbec z něho vzejíti. Nepochybně a žalobkyní také uznáno jest, že čerstvé třešně jsou zbožím podléhajícím zvláštnímu nebezpečí zkázy podle své přirozené povahy, pročež zde platí shora uvedená domněnka. Podle výpovědí svědků jest prokázáno, že třešně, o něž se zde jedná, natrhány byly třetího a čtvrtého července a že odvezeny byly na stanici T. již dne 4. července 1925, podle nákladního listu však odevzdány byly dráze k dopravě až 7. července a došly do stanice Mor. Ostravy až 8. července 1925. Jest tedy snadno možno, že třešně došly již do stanice Mor. Ostravy zkažené, třebaže při balení do košů byly ještě v dobrém stavu. Podle odst. (3) § 86 žel. dopr. ř. nemohla by se dráha odvolávat na osvobození od ručebního závazku, kdyby škoda byla způsobena jejím zaviněním. Brímě průvodní v té příčině přináleží žalobkyni. Žalobkyně pokusila se dokázati zavinění dráhy, avšak důkaz ten se jí nezdařil. Nelze spatřovati zavinění dráhy ani ve způsobu avisování, poněvadž podle § 79 žel. dopr. ř. jest ponecháno dráze na vůli, jakým způsobem má příjemce zpravit o příchodu zboží, nebylo-li mezi dráhou a příjemcem nic jiného ujednáno. Ujednání takové tvrzeno nebylo a proto nerozhoduje ani v jiných případech snad zachovávaný zvyk. Zavinění dráhy nelze spatřovati v tom, že zboží ihned po příchodu nevyložila z vagonu do skladiště ani v tom, že vagon nechala stát na slunci, neboť podle znaleckého posudku zachovala se dráha podle platných předpisů v tom ohledu. Nelze dále spatřovati zavinění dráhy v tom, že třešně kladla do vagonu krytého, neprodyšně uzavřeného, neboť podle posudku znalce nelze třešně jinak klásti, než do krytých vagonů a není předpisu, že se dráha musí postarati o náležité větrání vagonů. Jinak má se však věc, pokud žalobkyně vytýká

dráze, že nevydala zboží jakmile se žalobkyně (její oprávnění zástupci) hlásili o vydání zboží. V tom směru má soud podle výpovědí svědků Š-a a Ch-a za prokázáno, že již 8. července asi o 1/2 17. hodině oba tito svědci přijeli na dráhu a žádali vydání třešní, že jim však skladník řekl, že třešně pro žalobkyni nedošly, ačkoliv ve skutečnosti již od 9 hodin ráno zde byly, dále že Š. na druhý den kolem 11. hodiny nákladní list vyplatil a, vykazav se jím, žádal opět o vydání třešní, načež mu skladník řekl, že třešně odvezl již ráno jistý V., že už tam žádné nejsou, že se totéž opakovalo když Š. asi za 1/2 hodiny opět pro třešně přijel, a že konečně i odpoledne, když Š. spolu se žalobkyní zase pro třešně přijel, skladník opět tvrdil, že žádných třešní tu není, a že se jen náhodou na to přišlo, že třešně zde jsou, načež byly žalobkyni vydány v 15 hod. 30 minut (dne 9. července 1925). Tím, že dráha opětně odepřela bezdůvodně vydání třešní, dopustila se zavinění a byla podle znaleckého posudku povinna vydati zboží již když Š. a manžel žalobkyně dne 8. července odpoledne přijeli pro zboží bez vyplacení nákladního listu a bez ohledu na to, ve které denní době zboží došlo, jelikož žalobkyně měla povolený úvěr do 3.000 Kč. V tomto jediném směru jest spatřovati zavinění dráhy, jest však otázkou, zda byla tímto zaviněním dráhy způsobena škoda na třešních, jak ji žalovaná strana sama připouští; zda jest příčinná souvislost mezi zkázou třešní a neodůvodněným zdržením jich vydání v době od 8. července 16 1/2 hod., kdy o vydání po prvé bylo žádáno, až do doby skutečného vydání, t. j. 9. července 15 1/2 hod. Jedná se tu o dobu celkem asi 23 hodin a bylo by povinností žalobkyně, by prokázala, že právě v té době nastala zkáza třešní. Důkaz ten musel by býti proveden přesně a nestačí pouhá, byť by sebe větší pravděpodobnost. Avšak důkaz ten žalobkyně neprovedla, nestačíť k tomu, že třešně byly baleny v dobrém stavu, jak dosvědčili svědci, neboť balení to se stalo, jak již nahoře bylo uvedeno dne 3. a 4. července, třešně byly dráze k dopravě předány teprve 7. července a došly do Mor. Ostravy až 8. července. Uplynula tedy od balení třešní až do 8. července doba několika dnů, zejména pak dle výpovědi svědka Petra M-a byly třešně již v sobotu 4. července uloženy na nádraží v T. do vagonu, drahou však k dopravě převzaty až 7. července, takže se snadno již v těchto třech dnech, kdy dráha ještě vůbec nepřevzala ručení, mohly zkazit. Ani jinak žalobkyně neprokázala, že třešně ještě v dobrém stavu došly do Mor. Ostravy a že jen zdržením jich vydání nastala škoda. Třebaže tedy dráha zavinila opožděné vydání zboží, nebylo prokázáno, že právě tím způsobena byla škoda, a nezdařil se tedy protidůkaz proti domněnce § 86 (2) žel. dopr. ř. Z toho důvodu právem odmítá dráha náhradu škody z důvodu § 86 čís. 4 žel. dopr. ř. a bylo proto žalobní žádost zamítnouti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Názor žalobkyně, že zavinění dráhy spočívá již v tom, že třešně, které byly 3. a 4. července naloženy do vagonu, převzala teprve 7. července k dopravě, jest lichým. Dráha neměla povinnosti, by zboží, které bylo sice naloženo do vagonu, avšak nebylo od ní ještě k dopravě převzato, hned odeslala nebo nepřevzala. Podle § 61 žel. dopr. ř. jest nákladní smlouva sjednána, jakmile výpravna přijala k pře-

pravě zboží a nákladní list, což se potvrdí vytištěním razítka výpravny na nákladním listě. To se však podle nenapadeného zjištění prvního soudu stalo teprve 7. července, což vysvětluje i z potvrzení na nákladním listě. Tím padá též správnost názoru odvolatelčina, že dráha převzala ručení, jakmile zboží bylo naloženo. Také ustanovení § 79 žel. dopr. ř. použil první soud správně. Ustanovuje se tam totiž výslovně, že na písemný návrh příjemce může s ním výpravna ujednat zvláštní způsob podávání zpráv. Z toho plyne, že zvyklost aneb ujednání mlčky učiněné nedostačují. První soud v důvodech zjišťuje, že ujednání takové nebylo tvrzeno, a proti tomu odvolatelka ani nebrojí, připouštějíc sama, že nemůže prokázat, že se ujednání takové stalo výslovně, že však jest nutno toto ujednání předpokládati. Takovýto předpoklad však jest bez významu, když nebyl prokázán, poněvadž jinak jest jen pouhou domněnkou. Ostatně otázka tato neměla významu, když první soud z jiného důvodu opožděné vydání zboží uznal za zavinění dráhy. Zavinění dráhy z důvodu, že byl vagon neprodyšně uzavřen, vyloučil první soud na základě posudku znaleckého, který odvolatelka ani nenapadá. Tím také padá její výtky, že dráha nedbala obvyklé opatrnosti. Poněvadž odvolatelka v jiném směru právní názor prvního soudu nenapadá, není uplatňovaný důvod nesprávného právního posouzení opodstatněn.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Bez důvodným jest dovolání, pokud brojí proti výkladu, jehož se dostalo nižšími soudy § 79 žel. dopr. ř. Vzhledem k doslovu tohoto předpisu jest třeba vždy písemného návrhu strany, by dráha byla povinna uvědomovati ji o došlých zásilkách poslem nebo telegraficky. Jinak má dráha právo volby a může adresáta uvědomiti poštou. Ani zvyklost ani ujednání pouze ústní nejsou pro dráhu závazné. Kdyby úředník dráhy ujednal jenom ústně zvláštní způsob avisování, nebylo by jeho prohlášení pro dráhu závazným, neboť rozsah plné moci úředníkovy jest v této příčině určen zákonem. Ostatně pozbyla otázka, zda směla v souzeném případě dráha uvědomiti žalobkyni o zásilce poštou, významu pro rozhodnutí sporu, ano bylo z jiného důvodu uznáno, že dráha byla povinna vydati třeshně žalobkyni již 8. července v 16½ hod., tedy před dojitím avisa. Za to nelze dovolání upříti oprávnění, pokud napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodu, že nepřipustil důkaz znalcem. První soud uznal, že se dráha dopustila zavinění, nevydavši žalobkyni třeshně již 8. července v 16½ hod., nýbrž teprve 9. července v 15½ hod., přes to však zamítl žalobu, poněvadž žalobkyně neprokázala, že se třeshně zkazily právě v době, kdy měly již býti vydány žalobkyni, ale zůstaly ležeti na dráze v uzavřeném a nevětraném voze. Přehlédl, že právě o této okolnosti byl žalobkyni nabídnut důkaz znalci z oboru obchodování ovocem, jenž nebyl proveden. Návoru odvolacího soudu, že znalecký důkaz nebyl právem připuštěn, poněvadž třeshně nebyly ohledány soudním znalcem

hned při vydání dne 9. července, svědky byl zjištěn sice jejich stav při trhání a balení dne 3. července a 4. července, nikoliv však při předání k dopravě dne 7. července, a že proto nelze očekávat, že by znalec mohl spolehlivě udati, zda se třešně zkazily teprve na nádraží ostravském, nelze přisvědčiti. Nepochybně jest, že rozklad třešní, i když snad počal již za přepravy, pokračoval v době, když ležely již na nádraží v Mor. Ostravě. Příčinnou souvislost mezi škodou žalobkyně, vzniklou tím, že třešně byly při vydání k požívání nezpůsobivé, by bylo lze vyloučiti proto jenom tehdy, kdyby bylo prokázáno, že rozklad třešní pokročil již před tím, než žalobkyně po prvé žádala o jich vydání, tedy před 8. červencem 16 $\frac{1}{2}$ hod., tak, že se již tehdy nedaly ani částečně upotřebiti. Tvrditi a dokázati to bylo věcí dráhy. Zjištěno to dosud nebylo, proto musí býti zavinění dráhy pokládáno za příčinu škody. Že tato příčinná souvislost jest pravděpodobně jenom částečnou, že totiž ke zkáze třešní přispěly také příčiny, za něž dráha není zodpovědnou, totiž přirozená povaha čerstvých třešní a opozdění jejich odevzdání k přepravě, pro které se stalo, že třešně došly do Ostravy již částečně zkažené, nemůže býti překážkou, by dráha nebyla odsouzena k náhradě oné části škody, jež připadá na vrub jejího zavinění. Zákonná domněnka druhého odstavce § 86 ž. d. ř., že když škoda mohla podle okolností vzniknouti přirozenou povahou zboží, vznikla z této příčiny, platí podle třetího odstavce téhož předpisu jenom potud, pokud škoda nevznikla zaviněním dráhy. To platí i když zavinění dráhy nebylo příčinou celé škody. K posouzení, v jakém stavu třešně podle dne a stavu svého trhání, balení a naložení došly do Ostravy, jest třeba odborných vědomostí a zkušeností, proto nutno o tom vyslechnouti znalce. Na něm bude, by podle zjištěných okolností posoudil a udal, zda zkáza třešní dne 8. července v 16 $\frac{1}{2}$ hod. teprve začala, či již jenom pokračovala, či byla již dokonána, dále by udal poměr škody připadající na dobu dřívější a následující. Nebude-li moci udati tento poměr, bude na soudu, by použil pravidla § 1304 obč. zák.

Čís. 7709.

Strážní přídavek, přiznaný zákonem ze dne 13. července 1922, čís. 230 sb. z. a n. členům sboru stráže bezpečnosti zřízeným u státních úřadů, nebyl rozšířen na strážníky v obecních službách a mohlo by se jim takového přídavku dostati jen platným usnesením příslušné samosprávné korporace. Nárok na strážní přídavek nemůže obecní strážník vyvozovati z toho, že mu bylo usnesením obecního zastupitelstva z roku 1920 přiznáno služné podle zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. Na tom nebylo nic změněno ustanovením § 148 (2) platového zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1928, Rv II 736/27.)